

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7^ο ΟΡΙΖΟΝΤΑΣ ΤΟ ΔΙΚΑΙΟ

Ενότητα 1^η Μορφές πολιτικής οργάνωσης των ανθρώπινων κοινωνιών (σελ. 168)

Εισαγωγικό σημείωμα σελ. 168

- Γιατί στην αρχαία εποχή οι φιλόσοφοι περιέγραψαν τον άνθρωπο ως «ζώο κοινωνικό»;
- Για ποιο λόγο από τα αρχαία χρόνια ο άνθρωπος οργάνωσε κοινωνικές δομές;
- Πώς δημιουργήθηκαν οι πρώτες πόλεις και οι πρώτες μορφές κράτους;
- Ποιες δραστηριότητες βοήθησαν στην ανάπτυξη των πόλεων;

Οι άνθρωποι απαρτίζουν κοινωνικές ομάδες, που συνεργάζονται αλλά και συγκρούονται μεταξύ τους, και σταδιακά δημιουργούν θεσμούς που αντανάκλουν τις βασικές ηθικές αντιλήψεις τους και καθιστούν δυνατή τη διακυβέρνηση της πόλης.

- ※ Ποιον θεωρείται ως το σημαντικότερο θεσμό για τη λειτουργία μιας πόλης;

Από τις πρώτες φάσεις της οργανωμένης κοινωνικής συμβίωσης τίθεται το πρόβλημα της της επιβολής κάποιων ατόμων ή ομάδων πάνω σε άλλους.

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ

- ① ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΑΔΑ: διαίρεση πολιτευμάτων, εμφάνιση δημοκρατίας
- ① ΜΕΣΑΙΩΝΑΣ: στόχος η συγκρότηση χριστιανικής πολιτείας, προετοιμασία για την έλευση του Θεού
- ① ΝΕΟΤΕΡΗ ΕΠΟΧΗ: κοινωνικοί αγώνες, εθνικά κράτη, κατοχύρωση δικαιωμάτων

ΟΥΤΟΠΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ

Η λέξη «ουτοπία» χρησιμοποιείται από τον Τόμας Μορ ως τίτλος του βιβλίου του που εκδόθηκε το 1516 και περιγράφει ένα φανταστικό νησί στο οποίο έχει επιτευχθεί η ανθρώπινη ευτυχία. Ωστόσο, η έννοια αυτή υπάρχει από την εποχή του Πλάτωνα, η Πολιτεία του οποίου περιγράφει με λεπτομέρειες την ιδανική πολιτεία. Δυστυχώς, η προσπάθεια του Πλάτωνα να εφαρμόσει τη θεωρία του εκπαιδύοντας τον τύραννο των Συρακουσών Διονύσιο, απέτυχε.

Ωστόσο, το όραμα του ριζικού μετασχηματισμού της κοινωνίας είναι χρήσιμο, καθώς με αυτό το ιδεώδες θα γίνει δυνατό να ξεπεραστούν οι κοινωνικές αντιθέσεις και να πραγματοποιηθούν βαθύτερα ηθικά ιδεώδη (π.χ. δικαιοσύνη). Αν δεν μπορούσαμε να συλλάβουμε τη λογική δυνατότητα επίτευξης της δικαιοσύνης και της ευημερίας δε θα κάναμε τίποτα για να βελτιωθούν τα πράγματα, θα απορρίπταμε εκ των προτέρων κάθε ριζοσπαστική αλλαγή.

Η πραγμάτωση «ουτοπικών» οραμάτων δεν πρέπει να επιδιώκεται κατά τρόπο που να υπονομεύει τη συναινετική δημοκρατική διακυβέρνηση των κοινωνιών, η οποία δεν αποτελεί ουτοπία, εφόσον γνωρίζει μεγάλη διάδοση σε ολόκληρο τον πλανήτη.

Να εξετάσετε συνδυαστικά τα παρακάτω παραθέματα πολιτικών κειμένων.

ΡΟΥΝΤΟΛΦ ΡΟΚΕΡ

Ο Αναρχισμός αποτελεί ένα συγκεκριμένο πνευματικό ρεύμα της κοινωνικής σκέψης, του οποίου οι οπαδοί υποστηρίζουν την κατάργηση των οικονομικών μονοπωλίων και όλων των καταπιεστικών, πολιτικών και κοινωνικών θεσμών που επικρατούν μέσα στην κοινωνία. Στη θέση της καπιταλιστικής οικονομικής τάξης, οι Αναρχικοί αντιπαραθέτουν μια ελεύθερη ένωση όλων των παραγωγικών δυνάμεων, βασισμένη πάνω στην συνεργασία των εργαζομένων, που θα είχε σαν αποκλειστικό σκοπό την ικανοποίηση των απαραίτητων αναγκών κάθε μέλους της κοινωνίας. Στη θέση των σημερινών εθνικών κρατών, με τον άψυχο μηχανισμό των πολιτικών και γραφειοκρατικών θεσμών τους, οι Αναρχικοί επιθυμούν μια ομοσπονδία από ελεύθερες κοινότητες που θα είναι δεμένες, η μία με

την άλλη, από τα κοινά οικονομικά και κοινωνικά τους συμφέροντα και θα ρυθμίζουν τις υποθέσεις τους με την κοινή συμφωνία και την ελεύθερη αποδοχή.

Η βομβιστική επίθεση στη γιάφκα της εγχώριας μεγαλοαστικής τάξης αποτέλεσε μια πράξη εκδίκησης προς την εγχώρια πλουτοκρατία, που στο όνομα της προάσπισης των δικών της συμφερόντων, προωθεί και απαιτεί την εφαρμογή των μνημονίων. Ήταν μια δικαιοπραξία, μια έκφραση λαϊκής δικαιοσύνης απέναντι σε εκείνους που πλουτίζουν πάνω στους δικούς μας κυριολεκτικούς ή μεταφορικούς θανάτους. Γι' αυτό και την παρέμβαση μας την αφιερώνουμε, πρώτα απ' όλους, στη μνήμη των 4 εργατών που τον περασμένο Μάη θυσιάστηκαν στα κολαστήρια των ΕΛΠΕ, ιδιοκτησίας του αρχιεγκληματία Λάτση. Οι Χαράλαμπος Δευτεραίος, Ραμαντάν Ντελιλάι, Κώστας Μαγγούρας και Αντώνης Αβράμπου θα μείνουν για πάντα ζωντανοί στη μνήμη του λαού. Γιατί, το αίμα των νεκρών εργατών, είναι δικό μας αίμα, είναι το αίμα που ποτίζει τον όρκο εκδίκησης της τάξης μας για τις ταπεινώσεις, τις στερήσεις και τα εγκλήματα που έχουμε υποστεί.

(απόσπασμα από προκήρυξη τρομοκρατικής οργάνωσης)

ΟΙ «ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΤΑΞΙΑΡΧΙΕΣ»

Οι Διεθνείς Ταξιαρχίες (ισπανικά: *Brigadas Internacionales*) ήταν στρατιωτικές μονάδες που αποτελούνταν από εθελοντές διαφορετικών εθνικοτήτων, οι οποίοι ταξίδεψαν στην [Ισπανία](#) για να αγωνιστούν μαζί με τους [ισπανούς δημοκρατικούς](#) στον [Ισπανικό Εμφύλιο Πόλεμο](#) ανάμεσα στο 1936 και το 1939.

Ο αριθμός των μάχιμων εθελοντών έχει εκτιμηθεί γύρω στις 55.000 με 60.000, ωστόσο όχι περισσότεροι από 40.000 ήταν δραστήριοι οποιαδήποτε στιγμή. Περίπου 15.000 εθελοντές συμμετείχαν σε μη μαχητικούς ρόλους και περίπου 3.000-5.000 ήταν μέλη της [Εθνικής Συνομοσπονδίας Εργατών](#) (CNT) η οποία ήταν στενά συνδεδεμένη με την [Ιβηρική Ομοσπονδία](#)

[Αναρχικών](#) (FAI). Προέρχονταν από ένα σύνολο 53 χωρών για να πολεμήσουν απέναντι στις Ισπανικές φασιστικές δυνάμεις που καθοδηγούνταν από τον στρατηγό [Φρανθίσκο Φράνκο](#) ο οποίος βοηθούταν από τις Ιταλικές δυνάμεις του φασίστα [Μπενίτο Μουσολίνι](#) και τις Γερμανικές δυνάμεις του ναζι [Αδόλφου Χίτλερ](#).

Οι διεθνείς εθελοντές ήταν κυρίως σοσιαλιστές, αναρχικοί, κομμουνιστές, η απλά οι χώρες τους είχαν κομμουνιστικά καθεστώτα. Ένα μεγάλο μέρος τους ήταν [εβραίοι](#). Μερικοί εμπλέχθηκαν στον αγώνα στην [Βαρκελώνη](#) εναντίον δημοκρατικών αντιπάλων των κομμουνιστών: Το εργατικό κόμμα μαρξιστικής ενότητας ([POUM](#)), ένα αντι-σταλινικό κόμμα και αναρχικοί. Οι πιο ελευθεριακές παρατάξεις όπως το [POUM](#) αγωνίστηκαν στο μέτωπο μαζί με τις αναρχικές ομοσπονδίες του CNT και του FAI που είχαν μεγάλη στήριξη στην περιοχή της [Καταλονίας](#).

